

Αιτωλίας και Ακαρνανίας Δαμασκηνός: «Μετά φόβου Θεού, πίστεως και αγάπης, προσέλθετε»

[Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Αιτωλίας και Ακαρνανίας](#)

Τα τρία βασικά γνωρίσματα της προετοιμασίας για τη Θεία Κοινωνία -τον φόβο Θεού, την πίστη και την αγάπη- βρίσκονται στο επίκεντρο του μηνύματος του Μητροπολίτη Αιτωλίας και Ακαρνανίας κ. Δαμασκηνού για την Κυριακή 21 Ιουνίου 2026 διευκρινίζοντας ότι ο αληθινός φόβος του Θεού δεν είναι μόνο ο φόβος της κολάσεως, αλλά κυρίως «το ενδεχόμενο να απομακρυνθούμε από τη χαρά που προσφέρει στην ανθρώπινη ύπαρξη η παρουσία του Θεού». Παράλληλα, υπογραμμίζει ότι η πίστη είναι τόσο η βεβαιότητα της πραγματικής παρουσίας του Χριστού στη Θεία Ευχαριστία όσο και η απόλυτη εμπιστοσύνη στην πρόνοια του Θεού.

Επικαλούμενος τον άγιο Ιγνάτιο τον Θεοφόρο, υπενθυμίζει ότι «Άρχη είναι ή πίστη, τέλος ή αγάπη», ενώ, σύμφωνα με τη διδασκαλία του Αββά Ισαάκ, τονίζει πως στη Θεία Κοινωνία ο πιστός γεύεται «την ουράνια τροφή της αγάπης».

Ο Μητροπολίτης υπογραμμίζει ακόμη ότι η Θεία Μετάληψη αποτελεί προσωπική συνάντηση του ανθρώπου με τον Θεό, καθώς «κάθε φορά ο πιστός καλείται με το όνομά του», ενώ επιφέρει τη μεταμόρφωση ολόκληρης της ανθρώπινης ύπαρξης:

«Ο νους μας ενώνεται με τον νου του Χριστού και η θέλησή μας με το θέλημά Του».

Κλείνοντας, απευθύνει θερμή προτροπή προς τους πιστούς να μην προσέρχονται ποτέ αμελώς στο Άγιο Ποτήριο, αλλά να καλλιεργούν διαρκώς «τον φόβο Θεού, την πίστη και την αγάπη», εκφράζοντας τη βεβαιότητα ότι «ακόμη και ο ελάχιστος πνευματικός κόπος θα επιφέρει στην ύπαρξή μας πλήθος επουρανίων δωρεών και πρόγευση ζωής αιωνίου».

Αναλυτικά του Μητροπολίτη Αιτωλίας και Ακαρνανίας κ. Δαμασκηνού για την Κυριακή 21 Ιουνίου 2026:

Άγαπητοί μου Πατέρες καί αδελφοί, Παιδιά μου έν Κυρίω αγαπημένα,

Στήν σημερινή Άποστολική περικοπή, ὁ Ἀπόστολος Παῦλος, ἀπευθυνόμενος πρὸς τὴν χριστιανικὴ κοινότητα τῆς Ρώμης, διδάσκει πῶς, μὲ τὴν Ἐνανθρώπηση, τὰ Πάθη καὶ τὴν Ἀνάσταση τοῦ Χριστοῦ, τὸ ἀνθρώπινο γένος συμφιλιώθηκε ξανά μὲ τὸν ἐπουράνιο Πατέρα καὶ Δημιουργό του.

Μὲ κάθε τρόπο διακηρύττει πῶς, παρ' ὅλο πού, ὡς ἄνθρωποι, δὲν ἀξίζαμε τέτοια μεγάλη εὐεργεσία, ὁ Θεὸς παραμέρισε τὴν δικαιοσύνη καὶ προέταξε τὴν ἀγάπη, προκειμένου νὰ μᾶς συναντήσῃ ξανά. Ἄκοῦστε μὲ πόση πίστη καὶ ἀγαλλίαση διδάσκει καὶ λέει: «Ὁ Χριστός, παρ' ὅλο πὸ ἡμασταν ἀκόμη ἀνίκανοι νὰ κάνουμε τὸ καλό, πέθανε γιὰ ἑμᾶς, τοὺς ἀσεβεῖς ἀνθρώπους καί, ξεπερνῶντας τὴν ἀνθρώπινη δικαιοσύνη, ἔδειξε τὴν ἀγάπη του πρὸς ἑμᾶς, πού, ἐνῶ ζούσαμε ἀκόμα στὴν

ἁμαρτία, ἔδωσε γιὰ μᾶς τὴν ζωὴ Τοῦ» (Ρωμ. 5: 6-8).

Καὶ ἡ περικοπὴ ὁλοκληρώνεται μὲ μιὰ φράση, ἡ ὁποία ἀποκαλύπτει τὸ μεγαλεῖο τῆς προσκλήσεως στὴν Θεία Κοινωνία, τὴν ὁποία σὲ λίγο θὰ μᾶς ἀπευθύνει ὁ ἱερέας: «Παρ' ὅ,τι ἡμασταν ἐχθροὶ μὲ τὸν Θεό, μᾶς συμφιλίωσε μαζί Του ὁ σταυρικὸς θάνατος τοῦ Υἱοῦ του» (Ρωμ. 5:10).

Σὲ κάθε Θεία Λειτουργία, φτάνει ἡ μεγάλη στιγμή νὰ ἀκούσουμε ἀπὸ τὰ χεῖλη τοῦ ἱερέως τὴν πρόσκληση, τὴν ὁποία, στὴν πραγματικότητα, μᾶς ἀπευθύνει ὁ ἴδιος ὁ Χριστός. Μιὰ πρόσκληση συμφιλίωσης μαζί Του, μιὰ νέα εὐκαιρία γιὰ σχέση ὁλοκληρωτικὴ, ἀφοσίωση πλήρη καὶ ἐμπιστοσύνη ἀκράδαντη στὸ ἔλεος καὶ τὴν ἀγάπη Του: «Μετὰ φόβου Θεοῦ, πίστεως καὶ ἀγάπης, προσέλθετε».

Φόβος Θεοῦ, πίστη καὶ ἀγάπη! Αὐτά τα τρία συναποτελοῦν τὸν τρόπο μὲ τὸν

ὁποῖον προσερχόμαστε νὰ κοινωνήσουμε. Αὐτὰ ἀποτελοῦν τὴν δική μας συμμετοχὴ στὸ ἔργο τῆς σωτηρίας μας μέσω τῆς ἐνώσεως μὲ τὸ Σῶμα καὶ τὸ Αἷμα Του. Ἐκεῖνος προσφέρει δωρεὰν τὰ Ἅγια Μυστήριά Του. Μὲ δική Του πρωτοβουλία καὶ μὲ μοναδικὸ κίνητρο τὴν ἀγάπη Του, ἐξέρχεται στὸν ἀγρό τῆς ψυχῆς τῶν ἀνθρώπων καὶ σπέρνει τὰ μεγαλεῖα τῆς Θεότητός του. Μόνον, ὅμως, ὁ ὀργωμένος ἀγρός θὰ βρεθεῖ σὲ θέση νὰ ἀξιοποιήσῃ τὸν σπόρο καὶ νὰ ἀποδώσῃ καρπούς. Καὶ αὐτὰ τα τρία, ὁ φόβος Θεοῦ, ἡ πίστη καὶ ἡ ἀγάπη, εἶναι ἐκεῖνα ποὺ ὀργώνουν τὸν ἀγρό τῆς ψυχῆς καὶ κάνουν τὸ χῶμα ἀφρᾶτο καὶ δεκτικὸ τῆς λυτρωτικῆς σποράς.

Ὁ «φόβος» τοῦ Θεοῦ πρέπει νὰ διευκρινιστεῖ. Ὑπάρχουν δύο φόβοι: Ὁ ἓνας συνδέεται μὲ τὴν ἀπειλὴ τῆς Κολάσεως. Εἶναι ἀπαραίτητος ὡς παιδαγωγικὸ μέσον στὰ πρῶτα στάδια τῆς πνευματικῆς ζωῆς. Ὁ φόβος αὐτὸς λειτουργεῖ στὴν ἀρχὴ εὐεργετικά, καθὼς ὀδηγεῖ στὴν ἐγκράτεια, τὴν ταπεινοφροσύνη καὶ τὴν ἐπίγνωση τῶν ἀμαρτιῶν. Ἐξ αἰτίας αὐτοῦ τοῦ φόβου, πολλοὶ ἄνθρωποι ἀποδεδεσμεύτηκαν ἀπὸ ἓναν καταστροφικὸ τρόπο ζωῆς καὶ ἀποφάσισαν νὰ ἀλλάξουν. Πολέμησαν τὰ πάθη τους, ἀνακάλυψαν τὸν δρόμο τῆς προσευχῆς καὶ ὀδηγήθηκαν στὴν μετάνοια. Καί, καθὼς ἡ ἀλλαγὴ αὐτὴ παγιωνόταν, ἄρχισαν νὰ συμβαίνουν στὴν ψυχὴ τους θαύματα: Ἡ ψυχὴ τους ἡμέρεψε, ὁ θεῖος φωτισμὸς κατέκλεισε τὴν μέχρι πρό τινος ἐσκοτισμένη ψυχὴ τους καὶ τὸν ἀρχικὸ φόβο ἀντικατέστησε σταδιακὰ ἓνας ἄλλου εἴδους φόβος.

Καὶ οἱ Ἅγιοι ἔχουν φόβο Θεοῦ. Μόνον ποὺ ὁ φόβος τους δὲν ἀφορᾷ τὴν ἀπειλὴ τῆς κολάσεως ἀλλὰ τὸ ἐνδεχόμενον νὰ ἀπομακρυνθοῦν ἀπὸ τὴν χαρὰ ποὺ προσφέρει στὴν ἀνθρώπινη ὑπαρξὴ ἡ παρουσία τοῦ Θεοῦ. Πρόκειται γιὰ ἓναν φόβο ποὺ δὲν ἐπιτρέπει στὸν ἄνθρωπο νὰ καυχᾶται πὼς ἡ ζωὴ του ἔγινε τέλεια καὶ προστατεύει τὴν ψυχὴ ἀπὸ τὴν ἔπαρση. Μὲ τὸν τρόπο αὐτό, ὁ ἄνθρωπος, ἔστω καὶ ἂν βαδίζει σταθερὰ τὸν δρόμο τῆς θεώσεως, παραμένει ταπεινὸς καὶ προσεκτικὸς, μήπως ἐξ αἰτίας ἐνὸς καὶ μόνο λάθους, μίας καὶ μόνον ἀμαρτίας, στερηθεῖ τοὺς καρπούς πολυετῶν πνευματικῶν ἀγώνων.

Αὐτὸν τὸν φόβο Θεοῦ συμπληρώνει ἡ πίστη. Ἀλλὰ καὶ ἐδῶ ἔχουμε δύο εἶδη πίστεως: Πρῶτον, τὴν κραταιὰ καὶ ἀναμφίβολη βεβαιότητα πὼς, κατὰ τὴν ὥρα τῆς Θείας Κοινωνίας, μπροστὰ στὸν πιστὸ στέκει ὁ ἴδιος ὁ Χριστός, ὅπως ἀναφέρει καὶ ἡ σχετικὴ εὐχὴ τῆς ἀκολουθίας τῆς Θείας Μεταλήψεως: «Πιστεύω, Κύριε, καὶ ὁμολογῶ ὅτι σὺ εἶ ἀληθῶς ὁ Χριστός, ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος, ὁ ἐλθὼν εἰς τὸν κόσμον ἀμαρτωλοὺς σῶσαι, ὧν πρῶτος εἰμί ἐγώ. Ἔτι πιστεύω ὅτι τοῦτο αὐτὸ ἐστὶ τὸ ἄχραντον Σῶμα σου καὶ τοῦτο αὐτὸ ἐστὶ τὸ τίμιον Ἄϊμά σου».

Ἡ πίστη αὐτὴ συνοδεύεται καὶ ἀπὸ μιὰ δεύτερη πίστη, ἡ ὁποία ταυτίζεται μὲ τὴν ἀπόλυτη ἐμπιστοσύνη στὴν δύναμη καὶ τὴν πρόνοια τοῦ Θεοῦ. Ἐμπιστοσύνη ποὺ δὲν ἐπιτρέπει στὸν ἄνθρωπο νὰ ἀπελπιστεῖ καὶ πού, ὅ,τι καὶ ἂν συμβεῖ, τὸν στρέφει

διαρκῶς πρὸς τὴν ἐλπίδα τῆς πρόνοιας καὶ τῆς ἐπεμβάσεως τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Αὐτὴν ἡ πίστη ἀναθερμαίνει μέσα στὴν ψυχὴ διαρκῶς τὴν ἀγάπη πρὸς τὸν Θεό, μεταβάλλοντας τὸν ἄνθρωπο σὲ κοινωνὸ τῆς θείας ἀγάπης. Γι' αὐτὸ καὶ ὁ ἅγιος Ἰγνάτιος ὁ Θεοφόρος διδάσκει ἐπιγραμματικά: «Ἀρχὴ εἶναι ἡ πίστη, τέλος ἡ ἀγάπη. Αὐτὰ τὰ δύο, ὅταν ἐνωθοῦν, ἀποκαλύπτουν μέσα στὴν ψυχὴ τὸν ἴδιο τὸν Θεὸ» (ΒΕΠΕΣ, τ.2, 267).

Κοινωνοῦμε Σῶμα καὶ Αἷμα Χριστοῦ, στὴν πραγματικότητα ὅμως, ὅπως διδάσκει ὁ Ἀββᾶς Ἰσαάκ, γευόμαστε τὴν οὐράνια τροφή τῆς ἀγάπης. Αὐτὴ ἀποτελεῖ τὴν ἀληθινὴ βρώση καὶ τὴν πόση. Αὐτὴ εἶναι ἡ μόνη ποὺ μπορεῖ νὰ χαρίσει διαρκῆ εὐφροσύνη στὴν ἀνθρώπινη καρδιὰ (Τὰ εὐρεθέντα ἀσκητικά, 282-3). Αὐτὴ εἶναι ἡ τροφή στὸ ἐπουράνιο δεῖπνο ποὺ μᾶς ὑποσχέθηκε ὁ Χριστὸς (Λκ. 22: 39).

Μπροστὰ στὸ Ἅγιο Ποτήριο, ὁ κάθε πιστὸς ἔρχεται πεινῶντας καὶ διψῶντας Χριστό, ἀλλὰ καὶ συμφιλιωμένος μὲ τοὺς ἀδελφούς του. Μόνον μὲ αὐτὸ τὸν τρόπο παραδίδει στὸν Ἐπουράνιο Σπορέα τὸν ἔτοιμο ἀγρό τῆς ψυχῆς του. Ὁ ἱερέας κοινωνεῖ τὸν κάθε πιστό, λέγοντας: «Μεταλαμβάνει ὁ δοῦλος τοῦ Θεοῦ Σῶμα καὶ Αἷμα Χριστοῦ, εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν καὶ ζωὴν τὴν αἰώνιον...».

Κάθε φορά, ὅμως, ὁ πιστὸς καλεῖται μὲ τὸν ὄνομά του. Μὲ τὸ ὄνομα ποὺ βαπτίστηκε καὶ πολιτογραφήθηκε πολίτης τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ. Μὲ τὸν τρόπο αὐτό, ἡ Θεία Κοινωνία γίνεται μιὰ προσωπικὴ συνάντηση ἀνθρώπου καὶ Θεοῦ. Ὁ Κύριος γίνεται κτῆμα τοῦ καθενὸς προσωπικὰ καὶ προσφέρει πρὸς αὐτὸν ποὺ κοινωνεῖ τὸν ἑαυτό Του, μεταβάλλοντάς τον συγχρόνως σὲ μέλος τοῦ σώματος τῆς Ἐκκλησίας Του.

Ἀδελφοί μου,

Οἱ εὐεργετικὲς συνέπειες τῆς Θείας Κοινωνίας δὲν μποροῦν νὰ περιγραφοῦν μὲ λόγια. Καθὼς τὸ σῶμα μας ἐνώνεται μὲ τὸ Ἀναστημένο Σῶμα τοῦ Κυρίου, ὅλα τὰ μέρη τῆς ὑπάρξεώς μας μεταμορφώνονται. Ὁ νοῦς μας ἐνώνεται μὲ τὸν νοῦ τοῦ Χριστοῦ καὶ ἀτενίζουμε τὰ ὄρατὰ καὶ τὰ ἀόρατα μὲ τὸν δικό Του τρόπο. Ἡ θέλησή μας ἐνώνεται μὲ τὸ θέλημα τοῦ Χριστοῦ καὶ πλέον ἐπιζητοῦμε αὐθόρμητα καὶ χωρὶς κόπο μόνο ἐκεῖνα ποὺ Ἐκεῖνος θέλει· τὰ ἅγια, τὰ ἀγνά, τὰ ἀναμάρτητα.

Στὴν κατάστασι αὐτὴ ὁ ἄνθρωπος βιώνει ἐμπειρίες καὶ συναισθήματα πέραν πάσης περιγραφῆς. Ὁ ἅγιος Συμεῶν ὁ Νέος Θεολόγος, θέλοντας νὰ περιγράψει αὐτὲς τὶς ἐμπειρίες, καταφέρνει μόνο νὰ ἀπορεῖ: «Πῶς νὰ περιγράψω τὴν ἀπερίγραπτη εὐσπλαχνία σου, Σωτῆρα μου; Πῶς εἶναι δυνατὸν νὰ ἀξιῶνεις ἐμένα, τὸν ἀκάθαρτο, τὸν ἄσωτο καὶ τὸν διεφθαρμένο νὰ γίνω μέλος δικό Σου; Πῶς εἶναι δυνατὸν νὰ μὲ ντύνεις μὲ τὴν λαμπρότητα τῆς στολῆς τῆς ἀθανασίας καὶ νὰ

μεταβάλλεις ὅλα μου τὰ μέλη σὲ πηγὴ φωτός;» (Sources Chretiennes, 156, 176-8). Τέτοιες ἐμπειρίες ἐπιφυλάσσει καὶ σ' ἐμᾶς ἡ Θεία Κοινωνία. Ποιά ἀνθρώπινη χαρὰ καὶ ποιά κοσμικὴ ἀπόλαυση μπορεῖ νὰ συγκριθεῖ μὲ αὐτὸν τὸν συγκλονισμὸ χαρᾶς καὶ φωτός; Πῶς εἶναι δυνατὸν ἓνας ἄνθρωπος, ἔχοντας γευθεῖ, ἔστω καὶ λίγο, τὴν ἐμπειρία αὐτῆς τῆς συναντήσεως μὲ τὸν Κύριο, νὰ προτιμήσει ὅ,τιδήποτε ἄλλο ἀπὸ τὸν κόσμον τοῦτο;

Ἄς μὴν ἐπιτρέψουμε ποτὲ στὸν ἑαυτό μας νὰ προσέλθει ἀπροετοίμαστος στὴ Θεία Κοινωνία. Ἄς μὴν τοῦ στέρησουμε ποτέ, ἐξ αἰτίας τῆς ἀμέλειας καὶ τῆς ραθυμίας μας, τὴν προετοιμασία τοῦ σώματος καὶ τῆς ψυχῆς, καθιστῶντας τὸν ἄγευστο αὐτῶν τῶν δωρεῶν. Ἄς καλλιεργοῦμε μὲ ἐπιμονὴ καὶ ζῆλο τὸν φόβο Θεοῦ, τὴν πίστη καὶ τὴν ἀγάπη καὶ ἃς εἴμαστε βέβαιοι πῶς, ἀκόμη καὶ ὁ ἐλάχιστος πνευματικὸς κόπος, θὰ ἐπιφέρει στὴν ὑπαρξή μας πλῆθος ἐπουρανίων δωρεῶν καὶ πρόγευση ζωῆς αἰωνίου. Ἀμήν.

**Μὲ ὅλη μου τὴν πατρικὴ ἀγάπη,
Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ**

+ Ο ΑΙΤΩΛΙΑΣ ΚΑΙ ΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΣ